

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Thomae Młodzianowski Praelectionum Theologicarvm
Tomus ...**

**Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682**

Punctum Difficultatis 1. Formantur rationes.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82982](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82982)

expeditus ad actum appetendum finem, si occurrat: fieri tamen potest, ut casu aliquo intentio habitualis, sit intentio virtualis, scilicet cum ex habitu operans, nihil cogitando de fine, usurpat prae explicato humano modo, media.

DICES Sexto. Sequeretur quod Sacerdos non habens immediatam actualem intentionem v.g. baptisandi, non solum baptizare deberet, sed etiam mereretur illa intentione virtuali; sed illa non potest mereri: quia nemo potest mereri actu, quem non habet sed haberet, hoc enim esset Semipelagianizare.

RESPONDETUR. Distinguenda sunt hic duo: praeiaturne talis propter actum, quem non ponit sed poneret: negandumque hoc est: quia continet principium Semipelagianorum; & aliud est: praeiaturne propter actum qui tunc est, & qui simul virtualiter est actus ille ponendus? dicendumque quod praeiatur pro illo, quia praeiatur pro praesenti, licet illius praesentialitas trahat aliquid conditionatum; unde etiam qui extra confessionem, non habendo copiam ejusdem, elicit actum amoris divini, qui est virtualis contritio, praeiatur propter aliquid praesens, nempe actum amoris, qui simul est, non positus, sed ponendus actus Contritionis, cum ille amor, sit virtualis contritio, inclusa in actu praesenti, sed explicabili per aliquid conditionatum.

DICES Septimo. Ergo etiam poterit dici aliquis intendere finem virtualiter, quia habet potentiam, non nisi ad illam intentionem faciendam, quod tamen non potest dici.

RESPONDETUR. Qui habet potentiam ad aliquem actum, non dicitur velle illum virtualiter, sed posse velle; velle autem actionem ordinatam ad consecutionem finis, est velle virtualiter finem; & sicut habens potentiam ad exercendam conclusionem, non censetur exercere virtualiter conclusionem, exercens autem actum amoris in morte, censetur virtualiter contritus, ob praesentem quem habet actum, jam a potentia positum; ita ob usurpationem mediorum humano modo, in quibus virtualiter continetur finis, eamque usurpationem actu positam, censetur virtualiter velle finem; & certe de habente potentiam agendi, dici verè potest: Non agit, adeoque nec agit virtualiter; de adhibente autem media humano modo, eaque continente finem, verè dici potest: Agit, adeoque & virtualiter agit, cum agat media, quae virtute continent finem.

DIFFICULTAS III.

An Intentio Ministri sit pars Sacramenti?

Primus affirmavit Lugo, ut ipse fatetur disput. 2. sect. 7. idem tueretur Esparza

q. 6. Negat cum antiquitate DiCast. disput. 1. num. 340.

DICENDUM est; *Intentionem non esse partem, nec quid intrinsecum Sacramento.* Dixi intrinsecum; indubie enim intentio est quid extrinsecum, sed intrinsecè requisitum; quia impossibile est secundum praesentem ordinationem, poni Sacramentum & tamen sine intentione, consequenter illa erit intrinsecè requisita, sed non erit quid intrinsecum, quia nec constitutum; praeter probationes, quae jam sunt allatae, ubi de Constitutivo ut sic, ubi de Institutione, quae omnes & supponuntur hic, & applicari mutatis terminis possunt, addenda adhuc erunt aliqua.

Punctum Difficultatis I.

Formantur Rationes.

PROBATUR Primò Conclusio restituendo rationes aliquas ex iis, quas sibi opposuit Esparza, coinciduntque cum jam allatis.

PRIMA RATIO est. Nullus effectus intrinsecè constituitur per intentionem ipsum faciendi, aut per actionem quae fit; nulla siquidem intentio, potest velle efficere seipsam, nulla actio seipsam producere: intentio autem requisita in Ministro, est intentio efficiendi Sacramentum; actio item ab eodem exercita, producit Sacramentum; ergo ea intentio aut actio, non possunt intrinsecè constituere Sacramentum.

RESPONDET Esparza Obiectum directè volitum à Ministro perficiente Sacramentum per intentionem, quae illud perficit, non est ipsum Sacramentum, secundum suum conceptum adaequatum, sed sensibilis collatio gratiae, per talia verba ab ipso prolata, circa talem materiam, &c.

CONTRA est Primò. Tum quia hoc ipsum pro ratione assumi potest, sequi nimirum ex hac sententia, quod nunquam à Ministro perficiatur Sacramentum, sed aliquid Sacramenti, quia in Sacramento includitur intentio, quae non perficit seipsam: hoc autem dici non potest; quia in primis usus fidelium etiam Doctorum habet, dicendi Sacerdotem, esse Ministrum v.g. Sacramenti; non esset autem Minister Sacramenti, quia esset Minister non nisi alicujus, quod est pars Sacramenti, non Sacramentum adaequatè sumptum. Habet item usus fidelium dicentium; accessit ad Sacramentum Eucharistiae, ad Sacramentum Poenitentiae. quae omnes locutiones falsae essent, accessit enim non ad Sacramentum, sed ad aliquid Sacramenti, non enim accessit ad Sacerdotis intentionem, quae complet adaequatè sumptum Sacramentum. Sed haec locutio fidelium patitur etiam reversionem; nam actus poenitentis sunt pars Sacramenti

menti poenitentiae, & tamen nemo dicitur ad illos accedere, dum dicitur accedere ad Sacramentum poenitentiae: in tantum ergo hic usus fidelium loquentium valet, in quantum non habetur locutio & phrasis, quae dicat à Ministro Sacramenti tantum aliquid Sacramenti, seu Sacramentum inadæquatè sumptum perfici; unde etiam Augustinus tract. 26. in Joan. loquens de Eucharistia ait: *Qui non manet in Charitate &c. proculdubio non manducat spiritualiter, &c. licet carnaliter & visibiliter premat dentibus Sacramentum Corporis & Sanguinis Christi;* ubi non dicit Augustinus, quod aliquid Sacramenti premat dentibus, sed Sacramentum, & per hoc ipsum excludit intentionem à ratione Sacramenti, quia hæc dentibus non premitur. Neque valet si recurras, quod verba sint pars Eucharistiae, & tamen non premuntur dentibus, nam verba nonnisi æquivalenter sumpta, sunt in facto esse, pars Eucharistiae; in concreto autem, sunt ipsum Corpus & Sanguis Domini, quæ tamen dentibus premuntur, quid autem simile in intentione? salvo meliori iudicio, puto in nullo Sancto Patre reperiri, quod inadæquatè nonnisi sumptum Sacramentum & secundum suum conceptum inadæquatum perficiatur à Ministro, dum intendit perficere Sacramentum. Tum quia si quaeratur; quare non perficit Minister adæquatè sumptum Sacramentum, pro ratione affertur, quia intentio deberet seipsam conficere, cur ergo non dicitur argumentum evicisse & deduxisse ad absurdum, quod vel ipse respondens agnoscat. Tum quia nulla est necessitas, ut hoc argumento evincatur nova concessio, nempe id, quod aliquid tantum Sacramenti, & non totum adæquatè Sacramentum, à Ministro perficiatur; unde etiam in physicis quantumvis generans non producat formam rationalem, tamen non dicitur, quod generet inadæquatè, salvaturque hoc ratione unionis, vel modalitatis determinantis; ergo & hic queri debet modus, qui salvet, adæquatè sumptum Sacramentum perfici à Ministro, intendente perficere Sacramentum; salvari autem ita debet, ne ostendatur perfici à Ministro adæquatè sumptum Sacramentum, quantumvis perficeret solam v.g. formam.

CONTRA Secundò. Quia non sufficit, quod in antè supponatur posita intentio, ut dicatur perfici totum Sacramentum, nam intentio debet habere pro Objecto totum Sacramentum, tanquam objectum ponibile, & tamen non habet seipsam pro objecto.

CONTRA Tertiò. Tum quia ex concessis, sensibilis collationis gratiæ, per talia verba à ministro prolata, circa talem materiam, non est pars intentio; ergo neque est pars Sacramenti formaliter sumpti, cum illud in concreto sumptum, & tamen formaliter & adæquatè sit sensibilis collativum gratiæ. Tum quia reflecten-

do ad principia oppositorum, positis reliquis & non posita intentione, non erit sensibilis collatio gratiæ, & illa posita cum reliquis erit sensibilis collatio gratiæ, & tamen illius sensibilis collationis gratiæ, non est pars intentio. Ergo neque adæquatè sumpti Sacramenti erit pars. Tum quia sensibilis collativum gratiæ, non dicit pro parte intentionem, quia hoc concessit Esparza de ipsa sensibili collatione gratiæ; nec est major ratio unius quàm alterius; sed esse signum symbolicum practicum Sanctitatis (quo modo definit ille Sacramentum q. 1. a. 4.) est esse sensibilis collativum gratiæ, hæc enim verbis differunt; Ergo esse signum Sanctitatis symbolicum non dicit pro parte intentionem. Ergo neque Sacramentum adæquatè sumptum, dicit pro parte intentionem: indubiè enim illa definitio, est Sacramenti adæquatè sumpti.

Ex his ergo compingitur jam tale Argumentum. Si intentio esset pars Sacramenti, esset pars Sacramenti adæquatè sumpti, vel inadæquatè, non Sacramenti adæquatè sumpti, tum quia alias inadæquatè perficeretur Sacramentum; quod absurdum; tum quia si non est pars Sacramenti inadæquatè sumpti, nec erit pars Sacramenti adæquatè sumpti, cum utrumque ponatur, positis reliquis cum intentione, & non ponatur, reliquis positis, si illa non ponatur; tum quia si non est pars sensibilis collationis gratiæ intentio, nec erit pars sensibilis collativi gratiæ, adeoque nec symboli practici Sanctitatis, consequenter nec Sacramenti adæquatè sumpti; non Sacramenti inadæquatè sumpti: quia hoc concedit Esparza, & quia etiam in aliis intentio, non est pars ejus quod intendit operari. Neque valet, si dicas, quod intentio non sit quidem pars sensibilis collationis gratiæ, est tamen pars sensibilis collativi gratiæ, non inquam valet, quia Sacramentum etiam inadæquatè sumptum, non est collatio sensibilis gratiæ sed collativum, alias sumens Sacramentum cum obice, non sumeret Sacramentum, non est enim tunc collatio gratiæ sensibilis, sed tantum est collativum; Ergo Sacramentum tantum debet esse collativum sensibilis gratiæ; Ergo si hujus collativi non est pars intentio, non erit pars Sacramenti, adæquatè sumpti.

RATIO Secunda est. Contingit interdum, intentionem esse peccaminosam, Sacramentum autem nequit intrinsecè constitui per peccatum, cum Sacramentum sit causativum gratiæ.

RESPONDET Esparza. Quod intentio non constituat intrinsecè Sacramentum, tanquam virtus ejus, sed solum Ut Quo, tanquam pura applicatio & determinatio, & Sacramentum est opus Dei & supernaturale, secundum virtutem causativam gratiæ, non verò secundum conditionem & applicationem se habentem Ut Quo, ad talem virtutem determinandam.

CONTRA. Quod se habet tanquam conditio Ut Quo, & tanquam applicatio, non est pars, sed praequisitum ad illud totum, & tamen debet defendi, quod illa intentio sit pars. Rursus intentio non constituit intrinsecè Sacramentum, tanquam virtus in Sacramento inclusa; ergo non constituet illud, secundum quod Sacramentum est causativum, non etiam constituet illud, secundum quod est Signum, quia & ipsa non est sensibilis, quid ergo tertium est in Sacramento? denique licet virtus causativa in Sacramento sit talis, ut posita intentione cum reliquis ponatur, non posita quantumvis cetera adsint, non ponatur, nihilominus illius virtutis, non est pars intentio; Ergo neque erit pars Sacramenti.

RATIO Tertia est. Si intentio est pars, quia non subsistit Sacramentum deficiente intentione, etiam baptisimus non tantum Ordinandi, sed etiam Ordinantis, erit pars Sacramenti Ordinis, omnesque alii antecedentes Characteres &c. &c. quam Rationem proposuit Dicast.

RESPONDET dupliciter Esparza. Quod in Sacramento ordinis intrinsecè includatur character utriusque Personae, non tamen characteres reliquorum antecedentes, quia solus Character ordinantis praesupponit omnia ea, quae ad ipsum praexiguntur; deinde quod detur in ordinante actio effectiva ordinis, quae essentialiter ipsum characterem supponit.

CONTRA. Illa quae supponit character essentialiter, & non sunt pars, ut supponitur; & sunt pars, quia illis praexigitis non positis, & illis positis cum reliquis, tum primum intelligitur in ordinante character. Ergo & antecedentes characteres sunt pars; deinde illius virtutis effectivae Ordinis, & non est pars character antecedens, ut supponitur, & est, ex allata ratione.

PROBATUR Secundò, Restaurando argumentum, quod sibi objecit Lugo. Intentio non componit Eucharistiae Sacramentum tanquam pars; ergo nec componet alia Sacramenta, est enim intentio commune quid omnibus Sacramentis.

RESPONDET Primò Lugo Eucharistiam non consistere in usu, sed in Speciebus consecratis continentibus Corpus & Sanguinem Christi.

CONTRA. Sacramentum non consistens in usu, non componitur tanquam parte intentione, licet sine ea, &c. esse non possit; sit, illa posita, &c. Ergo & Sacramenta consistentia in usu, non componentur intentione.

RESPONDET Secundò idem. Non potest dari complexum ex speciebus & Corpore & Sanguine Christi, quin detur Eucharistia, & ut detur tale complexum requiritur quaedam intentio defacto; ceterum si illud complexum da-

retur, etiam omnibus aliis deficientibus, significaret & causaret gratiam; & tamen non possunt reperiri defacto sine intentione alia Sacramenta.

CONTRA. Non est pars Eucharistiae Intentio, quia si daretur complexum ex speciebus & Corpore & Sanguine Christi, significaret & causaret gratiam, quamvis secundum praesentem institutionem non detur. Ergo intentio non erit etiam pars baptisimi; quia si daretur elevata ablutio & prolatio formae significans & causans gratiam, esset etiam Sacramentum, quamvis in praesenti statu, ad hoc non eleveretur sine intentione.

RESPONDET Tertiò Lugo. Quod intentio immediatè non causet gratiam in Eucharistia, quia non est per se sensibilis, adeoque non est pars.

CONTRA. Etiam in aliis Sacramentis intentio non est immediatè causativa gratiae; cur enim in aliis, non in illo? nec est unquam per se sensibilis; ergo non est pars unquam.

PROBATUR Tertiò contra Esparza ex ejusdem quaestione 66. ad quartum. Sumptio non est pars Eucharistiae, licet illa posita cum reliquis, causetur gratia & significetur in sumente, & illa non posita, manentibus reliquis, non significat illam in sumente, nec causet.

RESPONDET Primò. Disparitatem esse: quia sumptio non habet ullam Symbolicam proportionem, nec ullam vim ejus activam.

CONTRA etiam intentio in aliis Sacramentis, non habet ullam Symbolicam proportionem, nec apparet cur in aliis deberet habere vim causandi gratiam.

RESPONDET Secundò q. 71. a. 3. disparitatem esse; quia Sacramentum Eucharistiae verè & realiter praexistit, secundum essentiam ante usum.

CONTRA. Licitum erat respondenti distinguere Sacramentum in Sacramentum adaequatè sumptum, cujus intentio sit pars, & in sensibilem collationem gratiae, cujus illa non est pars; ergo licitum erit etiam distinguere Sacramentum Eucharistiae, in Sacramentum adaequatè sumptum, dicereque illius partem esse intentionem, & in continentiam sensibilem Corporis Christi, cujus pars non sit intentio, & tamen id universaliter negat Esparza.

RESPONDET Tertiò. Idem disparitatem esse, quia definitio Sacramenti Eucharistiae, adaequatè verificari potest absque inclusione sumptionis.

CONTRA definitio Sacramenti Eucharistiae adaequatè verificari potest absque inclusione sumptionis tanquam partis &c. modò ea pro posteriori ponatur tanquam applicatio causativi Ergo etiam & definitio omnium Sacramentorum

torum verificari potest, absque inclusione intentionis tanquam partis, modò illa supponatur per modum applicationis, prærequisiti, aut efficientis morales.

Punctum Difficultatis 2.

Solvuntur Objectiones.

OBJECIT PRIMò Lugo. Illud debet esse intrinsecum alicui composito, quo ablatio, &c.

RESPONDETUR secundum jam aliàs dicta.

INSTAT PRIMò. Non minus requiritur consensus internus in Episcopo conferente potestatem ordinis, quam in conjugate dante potestatem sui corporis alteri; ergo si hoc potestarius est compositivum intrinsecè Sacramenti, etiam illud prius est compositivum intrinsecè.

RESPONDETUR. Disparitatem esse: quia Consensus in Coniuge, habet rationem materiæ, sicut acceptatio, rationem formæ; jam autem intentio ex Florentino, non habet rationem materiæ, sed hæc Materia, sunt Res, nec rationem formæ, quia hæc stat in verbis. Addit etiam DiCast: aliud esse intentionem Sacramenti Matrimonii, & aliud intentionem Matrimonii contrahendi; prior illa non est pars Sacramenti, posterior autem est pars: quia importat contractum, quia est materia hujus Sacramenti.

INSTAT SECUNDò. Remissio ut remissio non constat solis verbis extremis, consequenter nec illa forma. Ergo te absolvo, ergo illa condonatio intendit intentionem remittendi, cum eam includat omnis condonatio.

RESPONDETUR. Intentio ipsiusmet condonationis, non erit pars condonationis, ipsa tamen volitio condonandi, erit pars condonationis, manifestæ externæ; quòd si intentio condonationis non est pars condonationis, sed condonatio est illius objectum, ita & intentio non erit pars Sacramenti, sed Sacramentum erit illius objectum.

INSTAT TERTIò. In pœnitentia fatentur omnes includi intrinsecè ex parte materiæ, non solum confessionem, sed etiam dolorem internum de peccatis, quod falsum esset; si intentio non est pars compositiva Sacramenti, dicam enim illum dolorem requiri quidem, sed non esse partem.

RESPONDETUR. Etiam in pœnitentia intentio dolendi non est pars; ergo nec in Sacramento intentio erit pars; dolor autem ipse est concedo per modum materiæ, nec est quid applicativum ut sit Sacramentum, sed materia Sacramenti, jam autem illa intentio habens se, sicut intentio doloris ponendi, habet se per modum applicantis. Rursus cum ad

esse uniuscujusque, quod est compositum, requiratur materia, forma, & principium effectivum; si ille dolor non sit forma, forma enim est absolutio, nec se habet per modum principii, debet se habere per modum materiæ; intentio autem habet proportionem cum efficiente morali, aut cum applicatione, consequenter non erit pars. Addo quamvis Minister in Sacramentis novæ legis, operetur ut Minister Christi, & licet hoc non possit intelligi, nisi quatenus operatur cum intentione, & per consequens intentio illa sit aliquid integrans operationem, non erit tamen integrans per modum applicativi, per modum Ut Quo efficientis moraliter.

OBJECIT SECUNDò Esparza q. 6. præter jam allata. Unumquodq; necesse est existere existentibus omnibus, per quæ ipsū intrinsecè constituitur, nec potest deficere, quin deficiat aliquid eorū per quæ intrinsecè constituitur, sed Sacramentum non necesse est existere, existentibus omnibus aliis distinctis ab intentione Ministri, idque deficit, si deficiat eadem intentio, tamen nihil desit aliud; ergo nulla alia distincta ab intentione Ministri, sunt omnia, per quæ Sacramentum intrinsecè constituitur.

RESPONDETUR. Stando in aliàs dictis. *Et primum* quidem stando in hoc quod quæcunque afferetur moderatio principii. Quo posito, &c. illa non erit illud ipsum, sed distinctum principium, vi cuius assumptionis, dici potest. Hæc propositio: Unumquodque necesse est existere existentibus omnibus, per quæ ipsum intrinsecè constituitur, hæc inquam propositio, vel affertur ut stabilitiva illius majoris; Pars est quo posito cum reliquis, ponitur totum; vel non ut stabilitiva; si enim non affertur ut stabilitiva. Transeat totum, tota enim lis est de intentione, in quantum infundatur illi definitioni partis, conclusio oppositorum. Pars est quo posito, &c. Si autem affertur tanquam stabilitiva illius majoris & definitionis, tunc cum apponat ly intrinsecum, quod non erat positum in illa definitione partis ut sic, jam non illam probat definitionem, sed corrigit additione termini, indubièque pars est, quo posito tanquam intrinsecum cum aliis intrinsecis est totum: nam quando illa Major negabatur, ideo negabatur inter alia, quia aderant instantiæ de essentiali prærequisito, objecto, termino relationis transcendentalis, quæ non sunt partes, & tamen illis positis cum reliquis, ponitur totum; hinc dictæ instantiæ, impugnativæ illius majoris definitivæ, jam non tenebunt: quia nec prærequisitum essentialiale, nec objectum, nec terminus relationis transcendentalis, sunt quid intrinsecum. Indubiè ergo pars est, quo posito; tanquam intrinsecum cum cæteris &c. ponitur totum, & quo deficiente, deficit aliquid intrinsecum, licet tamen
in re